
Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 22 NOVEMBRE 1907.

Proposition de loi modifiant l'article 37 du Code civil (1).

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION (2), PAR M. COLAERT.

MESSIEURS.

Dans la discussion de la proposition de loi de l'honorable M. Woeste ayant pour objet « les mesures destinées à faciliter la célébration des mariages », la Chambre a voté, à une grande majorité, un amendement de l'honorable M. Carton de Wiart, modifiant l'article 75 du Code civil en ce sens que les témoins à l'acte de mariage pourront être *de l'un ou de l'autre sexe*.

C'est l'application à un cas isolé de l'idée, adoptée par plusieurs législations étrangères, et par le droit canon, que la femme doit être admise à témoigner dans les actes de l'état civil.

Sur ce principe il n'y a eu guère divergence de vues entre les membres de la Chambre. Mais plusieurs ont cru que la modification proposée consacrerait dans le Code civil une fâcheuse anomalie, tandis que d'autres, avec plus de raison peut-être, n'y voyaient, au point de vue juridique, qu'une dérogation au principe de l'article 37 du même code.

Quoi qu'il en soit, le principe étant admis pour l'acte de mariage, l'exclusion de la femme comme témoin dans les autres actes de l'état civil ne se justifie plus. Cela est vrai surtout pour les actes de naissance, qui semblent tout naturellement appeler l'attestation de la femme et dans lesquels les femmes sont déjà reçues comme déclarantes.

La proposition de MM. Mabille et consorts étend donc à tous les actes de l'état civil le principe consacré par la Chambre pour l'acte de mariage. Elle évite le reproche fait à l'amendement de l'honorable M. Carton de Wiart et

(1) Proposition de loi, n° 13.

(2) La Commission, présidée par M. Begerem, était composée de MM. Carton de Wiart, Colaert, Janson et Vandervelde.

donne une première satisfaction à ceux qui croient que la femme doit être assimilée à l'homme dans la plupart des actes de la vie publique et privée.

La proposition maintient l'âge de vingt et un ans; mais elle ajoute une disposition, empruntée à la loi française, et consistant à dire que *le mari et la femme ne pourront être témoins dans le même acte*. Cette modification, ou plutôt cette ajoute, se justifie par cette considération que la présence des témoins étant exigée pour certifier l'exacte observation des formalités de la loi par l'officier de l'état civil, il est nécessaire que les deux témoins n'aient pas chacun l'intérêt commun qui existe entre deux époux.

La Commission, à l'unanimité de ses membres, s'est ralliée à la proposition de loi.

Le Rapporteur,

R. COLAERT.

Le Président,

V. BEGEREM.

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 22 NOVEMBER 1907.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 37 van het Burgerlijk Wetboek (1).

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE (2) UITGEBRACHT DOOR DEN HEER COLAERT.

MIJNE HEEREN,

Bij de behandeling van het wetsvoorstel ingediend door den achtbaren heer Woeste betreffende de maatregelen om « de voltrekking des huwelijks gemakkelijker te maken », heeft de Kamer met groote meerderheid aangenomen een amendement, door den heer Carton de Wiart aangeboden en artikel 75 van het Burgerlijk Wetboek in dezen zin wijzigende, dat de getuigen bij de huwelijksakte mogen behooren *tot het mannelijk of vrouwelijk geslacht*.

Dat is de toepassing op een afzonderlijk geval van het begrip, door verscheidene vreemde wetgevingen en door het canoniek recht aangenomen, dat de vrouw moet worden toegelaten als getuige bij de akten van den burgerlijken stand.

Over dat beginsel waren de leden der Kamer het nagenoeg eens. Doch verscheidene hunner hebben gedacht dat de voorgestelde wijziging eene jammerlijke tegenstrijdigheid in het Burgerlijk Wetboek zou huldigen, terwijl anderen, wellicht met meer reden, in juridisch opzicht daarin slechts eene afwijking zagen van het beginsel vervat in artikel 37 van hetzelfde Wetboek.

Hoe het ook zij, het beginsel aangenomen zijnde voor de huwelijksakte, kan de uitsluiting van de vrouw als getuige bij de overige akten van den burgerlijken stand niet meer gerechtvaardigd worden. Dat is vooral waar voor de geboorteakten, waartoe de getuigenis der vrouw natuurlijk schijnt

(1) Wetsvoorstel, n° 15.

(2) De Commissie, door den heer Begerem voorgezeten, bestond uit de heeren Carton de Wiart, Colaert, Janson en Vandervelde.

te moeten behooren en waarbij de vrouwen reeds als aangeefsters worden toegelaten.

Het voorstel van de heeren Mabilie en andere leden strekt dus het beginsel, door de Kamer gehuldigd voor de huwelijksakte, tot al de akten van den burgerlijken stand uit. Het vernijdt het verwijt, tegen het amendement van den achtbaren heer Carton de Wiart ingebracht, en schenkt eene eerste voldoening aan hen die denken dat, bij het meerendeel der handelingen van het openbaar en privaat leven, de vrouw moet worden gelijkgesteld met den man.

Het voorstel behoudt den ouderdom van één en twintig jaren; doch het voegt daaraan toe eene bepaling, aan de Fransche wet ontleend, en zeggende dat *man en vrouw niet als getuigen bij dezelfde akte mogen optreden*. Deze wijziging, of liever deze toevoeging, vindt hare rechtvaardiging hierin, dat de tegenwoordigheid der getuigen vereischt zijnde tot bevestiging van de trouwe naleving der voorschriften van de wet door den ambtenaar van den burgerlijken stand, het noodig is dat beide getuigen niet elk daarbij hebben het gemeenschappelijk belang dat tusschen twee echtgenooten bestaat.

Bij eenparigheid harer leden, vereenigde de Commissie zich met het wetsvoorstel.

De Verslaggever,

R. COLAERT.

De Voorzitter,

V. BEGEREM.

